

Hepatit C och hur man skyddar sig

Publicerad 20.12.2005. Uppdaterad 25.10.2011

Hepatit C är en virusinflammation i levern. Flertalet, 70-80 procent, av alla injektionsnarkomaner har fått smittan. Smittan leder nästan alltid till kronisk virusförekomst, vilket med tiden ökar risken för leverskada.

Den smittade är oftast symtomfri i många år. I begynnelsekedet utvecklas symtom bara hos 25 procent av de infekterade. Symtomen kan vara aptitlöshet, trötthet, lätt feber och influensaliknande besvär. Det synligaste symtomet är gulfärgning av huden och ögonvitan, som förekommer hos var femte insjuknad.

Hepatit C diagnostiseras med blodprov. Sjukdomen kan påvisas tidigast sex veckor efter nedsmittningen. Testresultatet är tillförlitligt först åtta månader efter risksituationen.

Personer som fått smittan bör se till att levervårderna följs upp, och komma överens med en läkare om hur ofta uppföljningen ska ske. Kroniskt framskridande hepatit C kan föreskrivas medicinering med interferon. Behovet av medicinering bedöms vid en specialenhet för smittsamma sjukdomar. Ett villkor för medicinering är att patienten ska upphöra med sådant som belastar levern, till exempel stor alkoholkonsumtion och drogbruk. För att medicinering ska påbörjas krävs i regel att man är drogfri i 1-2 år. Vissa av dem som fått smittan utvecklar senare allvarliga leversjukdomar inom 10-20 år.

Så här smittar hepatit C

Hepatit C smittar i huvudsak via blodet. Också andra sekret i kroppen kan överföra smittan. Vid samlag är hepatit C mindre smittsam än hepatit B. Hepatit C kan överföras från en gravid kvinna till fostret eller vid förlossningen. I en del av fallen är smittkällan osäker.

Den vanligaste risksituationen är användning av injicerande narkotika. Hepatit C kan smitta genom delade nålar, sprutor eller annan utrustning för tillagning och injicering av narkotika. Sköljning av sprutan tillsammans med andra sprutor i samma kärl eller att ta substans till sin egen spruta från andras sprutor medför smittorisk. Man kan få smitta också från rakblad, tandborstar eller tatueringsredskap, ifall det finns andras blodrester på dem. Mödrar kan ge smittan vidare till sina barn i samband med graviditeten eller förlossningen.

Så här skyddar du dig

Vid samlag använd alltid kondom vid tillfälliga förbindelser. Kondomen ska användas under hela samlaget. Om du använder injicerande medel, använd bara egna rena sprutor, kanyler, filter, blandningskopp och annan utrustning. Svär inte blodsed. Om du skaffar tatueringar försäkra dig om att de görs på ett sterilt sätt.

Annat speciellt

Mot hepatit C finns inget vaccin.

Närmare information får du på följande ställen:

- Hälsovårdscentraler (se uppgifterna i telefonkatalogen för ditt distrikt)
- Polikliniker för könssjukdomar (se uppgifterna i telefonkatalogen för ditt distrikt)
- [A-kliniker](#)
- Andra [hälsorådgivningar](#)

Pauli Karvonen

Läkare, Helsingfors ungdomsstation,
A-klinikstiftelsen

A-klinikstiftelsens bulletin för Prevnet-programmet: "C-hepatiitti ja siltä suojautuminen".

Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikts anvisning "Verivarotoimet" 11/1998.

Lappalainen M. Meurman O. Färkkilä M: Virushepatiittien ehkäisy, diagnostiikka ja hoito. Duodecim 2000;116(1):61-9.

Leinikki P: Virushepatiitit. Duodecim Terveyskirjasto 19.1.2009.

Yleislääkäriin käsikirja ja tietokanta 3/2000. Kustannus Oy Duodecim.

link

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/skadereducering-och-smittsamma-sjukdomar/hepatit-c-och-hur-man-skyddar-sig>